

Reble

Butlletí informatiu, divulgatiu i d'opinió
de l'Associació Cultural l'Espona

Núm. 13

juny-juliol de 2003

Edita: Associació Cultural l'Espona
Adreça: Font Vella, 10
43370 La Palma d'Ebre
Telèfon: 977 77 47 39
e-mail: espona@menta.net

Editorial

Semblava que el 25 de juny seria la data clau per iniciar molts canvis; va passar aquest dia, encara no fa un mes, i ja dona la sensació que mai no hagués existit: la vida segueix exactament igual. És la grandesa (o la misèria) de la política, que mou el món però sense que es noti el moviment. Ha estat un any calent, per als polítics que ens governen: xapapote, guerra d'Irak, Plan Hidrológico Nacional, il·legalització de Batasuna... Semblava que les urnes parlarien soles, però les urnes no han dit gran cosa. Potser els votants no tenen memòria? Potser unes eleccions municipals són poc polítiques i molt més personalistes? No ho sabem, el cas és que enguany mateix ens donen una segona oportunitat per deixar-nos sentir. A veure quina serà la nostra veu...

El que està clar, malgrat tot, és que els polítics els fan els votants i que és un exercici de saviesa i honestedat per part d'ells escoltar-los, però escoltar-los a tots: als que els voten i als que no els voten, perquè, al capdavant, la societat la formem els uns i els altres i els representants polítics ho són de tots, no només dels que posen les seues sigles en un sobre. Tot i que, d'això últim, sembla que se n'obliden bastant sovint, més sovint del que ens agradaria...

Activitats

-Edició i lliurament als socis, amb motiu de la Diada de Sant Jordi, d'un petit opuscle que recollia una sèrie de textos històrics (segles XIX i XX) sobre la Palma.

-Presentació, el dissabte 3 de maig, a l'Església Romànica, del llibre El brogit de l'Ebre, un seguit de narracions que tenen el riu com a fil conductor. A l'acte hi van intervindre Núria Grau, Pere Poy i Andreu Carranza.

-Assemblea general de socis, el dissabte 17 de maig, on es va fer balanç de les activitats realitzades per l'Espona durant el tercer any i la previsió d'actes a realitzar durant el quart.

-Celebració, per segon any consecutiu, de les festes del Segar i el Batre. Està previst fer la festa del segar el dia 28 de juny al dematí. Hi haurà un esmorzar popular. El dia 2 d'agost celebrarem la festa del batre, amb un dinar popular (ja us indicarem com podeu aconseguir els tiquets).

-Preparació del cicle de "Nits a la fresca" que, com l'any passat i fa dos anys, es realitzaran al mes d'agost a la placeta de l'Església Romànica.

-Pagament de les quotes. Properament es cobrarà la quota anual de soci (12 €). Es recorda que es pot fer el pagament en efectiu o, per a més comoditat, domiciliar-lo mitjançant un compte bancari.

Reflexions sobre el Pla Hidrològic Nacional

Davant l'anunci de l'inici de les obres del transvasament de l'Ebre en els propers mesos, aquest article pretén remarcar els punts febles d'un pla que té bastant de "nacional" però molt poc d'"hidro" i encara menys de "lògic"; sens dubte, el PHN no respon a la lògica d'un desenvolupament sostenible (no és suportable ambientalment, ni equitatiu socialment ni tampoc eficaç econòmicament).

Si en fem una anàlisi ambiental, hem de tindre en compte l'impacte que tindrà sobre la conca donant, per exemple, el creixement de la salinitat de les aigües i la sedimentació (regressió) del Delta de l'Ebre, així com l'atac al funcionament del seu ecosistema. De fet, el Delta (que era zona natural el 1886 i ara només ho és en un 20%!) ja està fortament degradat, ja que no rep prou aportació d'aigua a causa de la retenció en els nombrosos embassaments construïts al llarg de tota la conca. Per què no es fa una inversió per recuperar-lo, en lloc d'invertir per degradar-lo encara més? I les generacions futures, no es mereixen conèixer el Delta com nosaltres l'hem conegut?

Si en fem una anàlisi econòmica, ens hauríem de preguntar quin és el cost real de cada metre cúbic d'aigua transvasada, els costos de totes les obres corresponents i, sobretot, els costos de correcció (indemnitzacions a causa de conflictes ocasionats i danys significatius a espais naturals durant el recorregut de l'aigua). Si considerem que cada any s'han de transvasar uns 1.000hm³ d'aigua a les conques deficitàries, es fa difícil creure que el transvasament de l'aigua de l'Ebre sigui l'alternativa més econòmica al dèficit d'aigua en aquestes conques.

La dessalinització de l'aigua del mar (mitjançant plantes dessalinitzadores situades a Múrcia i Andalusia per a un millor aprofitament i una millor qualitat de l'aigua) podria ser una alternativa viable al transvasament. No obstant això, el govern ha intentat descartar aquesta alternativa mitjançant una anàlisi simple, inconsistent i no actualitzada, sense tindre en compte els avenços tecnològics que s'han fet en aquest camp (una bona mostra d'això és que algunes comunitats de regants ja han optat per aquesta via) . Quant a les conques receptores, també haurien de considerar la possibilitat que una conca com per exemple la del Segura pugui satisfer la seua demanda de reg de 270.000 ha mitjançant recursos propis de la mateixa conca, millorant els sistemes i usos ja existents i generant nous recursos (per exemple, la dessalinització), sense necessitat de transvasar l'aigua des d'una altra conca situada a tants quilòmetres de distància.

Quan es parla de les conques receptores, es parla de consolidar el cultiu ja existent. Com s'explica això quan observem un continu creixement de les zones de regadiu en aquestes conques? Potser seria interessant que es pogués disposar a priori d'un Pla de Regadiu, al qual hauria de subordinar-se el PHN per tal de ser un pla racional. No seria més viable substituir part d'aquests cultius de regadiu (avui inviàbles) per altres projectes agraris de més creació de valor i llocs de treball, és a dir, encaminar-se cap a un desenvolupament rural més integrat?

Per acabar, el PHN hauria de deixar molt clar quines són les finalitats perseguides, tant des del punt de vista agrícola (el regadiu i la producció) com des del punt de vista territorial i/o turístic (l'ordenació i la planificació urbana). És massa evident que els recursos de l'aigua són limitats i que, si seguim aquest ritme, d'aquí a 50 anys un terç de la població mundial s'haurà d'afrontar a reduccions dràstiques en el subministrament de l'aigua. La gestió de l'aigua (no només nacionalment sinó també mundialment) hauria de ser una prioritat de cara a aquest nou segle que comença, un segle en què serà necessari conservar i racionalitzar els recursos de forma coordinada.

Sònia Sas Cubells

Si voleu participar-hi *posant Reble* ens podeu fer arribar els vostres articles:

- Posant-vos en contacte amb qualsevol membre de la junta.
- Per correu ordinari o per correu electrònic.

Els articles hauran de ser en català, preferiblement en format digital, mecanografiats a espai senzill, lletra Arial 10 i en programa Word, i hauran de tindre una extensió màxima d'una pàgina.

L'Espona no es fa responsable de les opinions expressades en l'article.